

SAMEN TREKKEN AAN BUITENSCHOOLSE
OPVANG EN ACTIVITEITEN

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

	Advies op eigen initiatief	
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)	
Goedkeuring raad	23 maart 2026	
Contactpersoon	Kristel Bogaerts	kbogaerts@serv.be
	Wim Knaepen	wknaepen@serv.be

Mevrouw Caroline GENNEZ

Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen

Markiesgebouw

Markiesstraat 1

B-1000 Brussel

Samen trekken aan Buitenschoolse opvang en activiteiten

Mevrouw de minister

De SERV bezorgt u het advies "*Samen trekken aan Buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA)*". Met dit advies wil de SERV de Vlaamse Regering ondersteunen bij de verdere uitrol van het BOA-decreet van 3 mei 2019 en bijdragen aan een krachtig, toegankelijk en kwaliteitsvol beleid rond buitenschoolse opvang en activiteiten.

Het advies benadrukt het maatschappelijke belang van BOA als **pedagogische, sociale en economische hefboom** en de rol die de centrale overheid moet vervullen om die doelstellingen maximaal te realiseren. Om de doelstellingen van het decreet te realiseren en de risico's die gepaard gaan met het behoud van samenvallende rollen van de lokale besturen maximaal te beheersen, ziet de SERV drie kernelementen als noodzakelijk:

- **Voldoende, toegankelijke en kwalitatieve plaatsen voor alle kinderen.** Ongeacht hun achtergrond, zorgnood of socio-economische situatie moet ieder kind kunnen deelnemen aan een veilig en stimulerend aanbod.
- **Centrale en horizontale ondersteuning van de lokale regie.** De Vlaamse overheid heeft voor de SERV een waarborgende rol, onder meer via uniforme kwaliteits-, erkennings- en handhavingskaders.
- **Behoud van expertise en centrale monitoring.** Beleidsinformatie over bereik, gebruik, prijsbeleid, kwaliteit en aanbod op Vlaams niveau moet worden opgevolgd, onder andere als basis voor bijsturen van het beleid.

Daarbij vraagt de SERV bijzondere aandacht voor de **inclusie van kwetsbare gezinnen en kinderen met extra zorgnoden; transparante informatie rond en toeleiding naar het aanbod, intersectorale samenwerking** met onderwijs, jeugd, sport, cultuur, welzijn en mobiliteit; **een stabiel en duurzaam financieringskader** dat ouders, lokale besturen en organisatoren voldoende zekerheid biedt en een **omvattend klachten- en handhavingsprotocol** zodat neutraliteit en rechtszekerheid over heel Vlaanderen gewaarborgd blijven.

De SERV meent dat een doordachte combinatie van lokale autonomie en sterke Vlaamse ondersteuning zal bijdragen aan een inclusief en toekomstgericht BOA-beleid waarin alle kinderen, gezinnen en aanbieders vertrouwen kunnen stellen.

Wij hopen dat dit advies u en uw administratie zal ondersteunen bij de verdere implementatie van BOA.

De SERV blijft uiteraard bereid om het advies verder toe te lichten of om bijkomende vragen te beantwoorden.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Frank Beckx
voorzitter

Inhoud

Krachtlijnen	6
Advies	7
1. BOA is er voor alle kinderen	8
2. Garanties voor de uitvoering van BOA	10
2.1 Kansen voor kinderen centraal zetten	11
2.2 Centraal en horizontaal het BOA-beleid ondersteunen	18
2.3 Centrale monitoring en expertise vermijden blindvaren	23
Bibliografie	27

Krachtlijnen

Een doordacht beleid rond buitenschoolse opvang is essentieel voor een productieve, veerkrachtige en inclusieve samenleving.

Daarvoor moeten op het centrale beleidsniveau alle opties benut worden om van de decentralisatie van BOA naar de lokale besturen een succes te maken.

De SERV vraagt aan de Vlaamse Regering om de opportuniteiten van BOA te maximaliseren door (1) voldoende, toegankelijke én kwalitatieve plaatsen voor kinderen te ondersteunen, (2) het centraal en horizontaal ondersteunen van de BOA-uitvoering en (3) de expertise en overzicht over de lokale uitvoering op centraal niveau te (be)houden.

- Op alle niveaus, lokaal maar ook centraal, moeten **drempels voor de toegang tot BOA-activiteiten maximaal weggenomen worden**. Het lokale aanbod moet in de breedte worden georiënteerd met garanties voor voldoende beschikbare plaatsen én een gerichte inzet van middelen voor kleuters, kwetsbare gezinnen en kinderen met extra zorgnoden. Dit geldt minstens voor het creëren van voldoende plaatsen, inclusieve dienstverlening, prijsbeleid, bekendheid van het aanbod en diversiteit en variatie in het aanbod.
- De SERV ziet een belangrijke meerwaarde in het leggen **van inhoudelijke verbindingen met andere relevante beleidsdomeinen en diensten** om Vlaanderenbreed geïntegreerd de BOA-doelstellingen te realiseren. Het gaat naast welzijn en armoedebeluid onder meer over onderwijs, cultuur-jeugd-sport, ruimtelijke ordening en mobiliteit. Ook dossiers als vrijwilligersbeleid, integratie, Doorgaande Lijn, Kindvriendelijke steden en gemeenten, Huizen van het Kind, UitPAS, ... dragen bij aan het bredere geheel.
- Een decentraal BOA-beleid kan niet zonder **een centrale monitoring om de vinger aan de pols te houden**. Het ontsluiten van voldoende betrouwbare beleidsinformatie, minstens over het aanbod, het gebruik, het bereik, prijsbeleid, het uitgewerkte erkennings- en kwaliteitskader en de financiering moet het lokaal realiseren van de centraal gestelde BOA-doelstellingen garanderen. Het Agentschap Opgroeien heeft dan de taak om toezicht uit te oefenen op de besteding van de BOA-subsidies op basis van een digitale rapportering door de lokale besturen. BOA moet daarbij zeker ook aansluiten bij de principes van meerjarig regeringsbreed project Regelrecht.

Advies

Het [BOA-decreet van 3 mei 2019](#) heeft als doelstelling het aanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten van schoolkinderen (BOA) beter te laten aansluiten bij de gewijzigde noden en de wensen van ouders én kinderen. De Vlaamse Regering koos daarbij voor een verregaande delegatie naar de lokale besturen om het BOA-aanbod maximaal te laten aansluiten bij lokale wensen en mogelijkheden.

Buitenschoolse opvang en activiteiten van schoolkinderen spelen een cruciale rol in het verzoenen van werk en zorg voor kinderen én in de ontwikkeling van kinderen zelf. Daarmee geeft men aan BOA een pedagogische, sociale en economische functie, net zoals bij de opvang van baby's en peuters.

De effectieve uitrol van het decreet Buitenschoolse opvang en activiteiten is daarom belangrijk en komt niets te vroeg.

Dit advies op eigen initiatief wil het belang voor en het engagement van de SERV-partners op het vlak van BOA bevestigen door constructief een aantal handvaten aan te reiken om van de uitrol van BOA een succes te maken. De focus van dit advies ligt in hoofdzaak op mogelijke bijkomende stappen en initiatieven op het centrale Vlaamse beleidsniveau.

Dit advies moet gelezen worden als een vervolg en een verdere concretisering van de eerdere adviezen van de SERV over BOA¹. De rode draad doorheen deze adviezen is dat BOA enkel kan slagen via een sterkere aandacht voor betaalbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit en door het garanderen van ondersteuning van de lokale regie met rechtszekerheid, toereikende middelen, transparantie over middelen en centrale regels en het opbouwen en delen van expertise.

Het eerdere expliciete voorbehoud van de SERV bij de samenvallende rollen rond de kwaliteit, de erkenning, het toezicht en de handhaving van een lokaal aanbod van buitenschoolse activiteiten bij de lokale besturen blijft geheel overeind. Deze keuze houdt een risico op belangenconflicten in en gaat voor de SERV in tegen de principes van goed bestuur. De samenvallende opdrachten komen immers in conflict met de neutraliteit die van een lokaal bestuur wordt verwacht.

¹ [Advies Conceptnota opvang en vrije tijd schoolkinderen](#) 12 oktober 2015
[Advies Organisatie BKO en afstemming buitenschoolse activiteiten](#) 1 april 2019
[Advies Buitenschoolse opvang en activiteiten](#) 21 juni 2021
[Advies wijzigingsdecreet organisatie buitenschoolse opvang](#) 20 september 2021
[Advies Wijzigingsdecreet buitenschoolse opvang activiteiten](#) 25 augustus 2025

De SERV formuleert in dit advies evenwel een aantal aanbevelingen die als doel hebben om de risico's die gepaard gaan met het behoud van samenvallende rollen van de lokale besturen maximaal te beheersen.

Decentralisatie kan voordelen bieden, maar alleen als het centrale beleidsniveau een stevige waarborgende functie opneemt. De SERV zet daarom voor de uitvoering van BOA drie kernpunten centraal: (1) voldoende, toegankelijke én kwalitatieve plaatsen voor kinderen ondersteunen, (2) het centraal en horizontaal ondersteunen van BOA en (3) het behoud van expertise en overzicht over de lokale uitvoering op centraal niveau. Doel is het garanderen van een kwalitatieve BOA-dienstverlening over heel Vlaanderen voor alle gezinnen en alle kinderen.

Daarvoor moeten op het centrale beleidsniveau alle opties benut worden om van de decentralisatie van BOA naar de lokale besturen een succes te maken. BOA mag geenszins een ontsporend sociaal experiment worden. We kunnen niet het risico lopen dat het BOA-aanbod te weinig toegankelijk, kwaliteitsvol, professioneel en/of betrouwbaar wordt. Dat raakt rechtstreeks kinderen en gezinnen, maar ook organisatoren én lokale besturen.

De komende tijd moet voor de SERV door de Vlaamse Regering en overheid worden besteed aan bijkomende initiatieven die bijdragen aan voldoende plaatsen, de kwaliteit en toegankelijkheid van de lokale BOA-dienstverlening, aan beleidsdomeinoverschrijdende impulsen en aandacht voor BOA en aan een performant kader om monitoring en evaluatie te faciliteren. Via een verdere uitwerking van uitvoeringsbesluiten, centrale kennis en ondersteuning vanuit andere beleidsdomeinen moet dat bijdragen aan het succes van de BOA-uitrol.

1. BOA is er voor alle kinderen

Buitenschoolse opvang en activiteiten worden door de SERV gezien als een dienst die veel verder gaat dan louter ten dienste staan van werkende ouders. Voor werkende ouders is opvang en activiteiten buiten de schooluren een noodzakelijke ondersteuning om voltijds of flexibel te kunnen werken, ondernemen of studeren. Tegelijk is BOA evenwel ook een dienstverlening aan alle ouders en kinderen voor een veilige en pedagogisch verantwoorde omkadering voor de kinderen buiten de schooltijd. Daarmee verwijst de SERV naar de evenwaardige pedagogische, sociale en economische functie van BOA.

Een toegankelijk en evenwichtig aanbod aan buitenschoolse opvang en activiteiten levert op **pedagogisch vlak** een bijdrage aan de brede cognitieve, emotionele en sociale ontwikkeling van kinderen. Activiteiten zoals muziek of spel, huiswerkbegeleiding en STEM-activiteiten stimuleren denkvaardigheden, probleemoplossend vermogen en nieuwsgierigheid. Bewegingsactiviteiten bevorderen de motoriek, kracht en algemene gezondheid. De interacties tijdens de activiteiten met begeleiders en andere kinderen bevorderen algemeen ook taal- en communicatieve vaardigheden. Er worden kansen geboden om interesses en talenten te ontwikkelen. Een positieve

impact van de buitenschoolse activiteiten straalt ook af op de schoolse prestaties. Het zijn complementaire leermomenten.

Een toegankelijke BOA-dienstverlening draagt bij aan gelijke kansen en toegang tot opvang voor alle gezinnen, ongeacht hun socio-economische situatie. BOA heeft, als complementair en meer informeel leermoment, ook een **sociale functie** door een bijdrage aan gelijke onderwijskansen. Er bestaat een potentieel om bij een toegankelijk aanbod (betaalbaar, nabij, inclusief) de kloof tussen kinderen uit verschillende socio-economische situaties te verkleinen en sociale uitsluiting te voorkomen als elk kind kan deelnemen aan kwaliteitsvolle activiteiten. In een buitenschoolse context zijn er ook extra oefenkansen voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden (samenwerking, conflictoplossing, respect voor regels, empathie en verdraagzaamheid). Bijkomend kan er ook naar BOA gekeken worden als een opportuniteit voor het versterken van het sociale netwerk van de gezinnen en de kinderen. Een breder sociaal netwerk geeft extra kansen op informele ondersteuning, vroegdetectie van moeilijkheden en toeleiding naar professionele ondersteuning.

De **economische functie** is breed op te vatten en geeft de noodzaak aan van BOA voor de ouders en hun gezinnen, werknemers en zelfstandige ondernemers én voor werkgevers. Ouders hebben oplossingen nodig om werk (of opleiding) en gezin met elkaar te kunnen combineren, ook wanneer hun kinderen al naar de kleuter- of basisschool gaan. Informele oplossingen zoals eigen werktijd aanpassen en grootouders inschakelen, volstaan niet altijd of zijn niet altijd mogelijk. Onvoldoende aanbod kan leiden tot drempels bij werk of het traject naar werk². Opvang draagt bij tot het faciliteren van de arbeidsparticipatie in gezinnen met een lage werkintensiteit en alleenstaande ouders³ en aan de gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Ook werkgevers en zelfstandige ondernemers hebben baat bij een flexibel en betrouwbaar opvangsysteem, voor de kinderen van hun werknemers en voor hun eigen kinderen. Opvang verhoogt algemeen de beschikbaarheid en inzetbaarheid van arbeidskrachten. Tegelijk is opvang een onmisbare schakel in de combinatie van werk en gezin. De voordelen zitten dan in een betere work-life balans met een positieve impact op mentaal welbevinden.

Over het geheel is het belangrijk dat gezinnen strategieën uit kunnen denken in functie van de combinatie van werk/opleiding en gezin. Ze nemen zo de regie over de organisatie van hun leven. Gezinnen krijgen regie én eigenaarschap als de overheid en de samenleving mogelijkheden aanreiken om de nodige oplossingen samen te brengen voor het **zorg-trilemma**: (1) nood aan voldoende financiële middelen, (2) nood aan betaald werk (3) nood aan tijd voor onder andere zorg

² Zie m.b.t. de opvang van baby's en peuters en de link met tewerkstelling bv. K. Goffin, D. Valsamis, M. Carpentier, K. Faes & N. Verhaeghe (2023), Onderzoek naar kinderopvang voor baby's en peuters en tewerkstelling in Vlaanderen. Onderzoek in het kader van het VIONA onderzoeksprogramma. Brussel. <https://www.opgroeien.be/sites/default/files/tool-documents/viona-project-gebruik-van-opvang-profiel-van-niet-gebruikers-en-link-tussen-opvang-en-tewerkstelling.pdf>

³ Robben, L., Marana, A., Spaas, C., Hermans, K. (2025). *Gezinnen in een financieel kwetsbare positie: Bevindingen uit de Gezinsenquête 2021*. Leuven: Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin https://cdn.nimbu.io/s/5s8z9pq/channelentries/uijoiwa/files/1763032628635/2025_13_rapport_47_swvg_ef_46_gezinsenquête.pdf?lxtjdnr

voor kinderen of familieleden en zelfzorg⁴. Opvang is een cruciaal element voor gezinnen om hun zorgpuzzel te vervullen, om hen beschikbaar te hebben voor de arbeidsmarkt en om hen toe te laten andere taken op te nemen in de samenleving. Toegankelijke opvang heeft bovendien het potentieel om vicieuze cirkels rond werk en zorg te doorbreken voor gezinnen met een lage werkintensiteit. Opvang helpt ook om de kloof tussen mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt te verkleinen, wat diversiteit en inclusie bevordert.

Een doordacht beleid rond buitenschoolse opvang is dus essentieel voor een productieve, veerkrachtige en inclusieve samenleving. Een onvoldoende of onaangepast aanbod heeft potentieel verstrekende implicaties voor de werking van de arbeidsmarkt en economie, voor de druk op de gezinnen en het onderwijs en voor de ongelijkheid tussen gezinnen⁵ en de ontwikkeling van kinderen.

2. Garanties voor de uitvoering van BOA

Buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA) vormen een essentiële schakel in het ondersteunen van werkende of studerende ouders en het creëren van gelijke kansen voor alle gezinnen en kinderen. Ze bieden niet alleen een veilige en pedagogisch verantwoorde omgeving voor kinderen na schooltijd, maar dragen ook bij aan het oplossen van het zorg-trilemma (cfr. supra) en het versterken van de arbeidsmarktparticipatie, zeker voor vrouwen. Een kwalitatief én toegankelijk opvangaanbod is noodzakelijk om de sociale, emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen te bevorderen en zo de samenleving als geheel te versterken.

Het BOA-decreet en de uitvoering ervan heeft het potentieel om meer structuur én coherentie aan te brengen in de diensten van en rond buitenschoolse opvang en activiteiten.

De SERV vraagt aan de Vlaamse Regering om de opportuniteiten van BOA te maximaliseren door (1) voldoende, toegankelijke én kwalitatieve plaatsen voor kinderen te ondersteunen, (2) het centraal en horizontaal ondersteunen van de BOA-uitvoering en (3) de expertise en overzicht over de

⁴ "We suggest that a significant way of understanding resource shortages in families is in terms of resources to care (with care-giving understood to be a highly important activity and element of many people's identities and a fundamental of family life). Looking at their situation – especially the resource scarcities and overall prevailing constraints – we can speak of a care trilemma. This is created by an intersection of three different types of scarcity: paid work, money and time. The trilemma means trade-offs in the behaviours that are possible. Hence, 'choices' are not real choices in the sense of people being able to take the best option in a situation in which they frequently have only the least good options. The following is a typical example of care-based trade-offs. Working additional hours, shifts or jobs, or moving from part-time work to full-time work, were perceived as ways of improving the family's material conditions; however, increasing employment decreased the time available to participants to care for their family members (as well as themselves). Hence, the action of potentially and partially resolving one dimension leads to scarcity and potential deprivation in another key resource."

Daly, M. (eds.) (2025) Families, Welfare States and Resilience. Low-Resource Families Navigating Care, Employment and Welfare in Europe. <https://doi.org/10.4337/9781035346769.00016>

⁵ Zie bv. papers en rapporten van het REUsilience project (<https://reusilience.eu/working-papers>)

lokale uitvoering op centraal niveau te (be)houden. Alleen zo kan BOA uitgroeien tot een krachtige hefboom voor een inclusieve, veerkrachtige en toekomstgerichte samenleving.

2.1 Kansen voor kinderen centraal zetten

2.1.1 Een kwalitatief en toegankelijk aanbod voor iedereen

Op alle niveaus, lokaal maar ook centraal, moeten **drempels voor de toegang tot BOA-activiteiten maximaal weggenomen worden**. Het lokale aanbod moet in de breedte worden georiënteerd met garanties voor voldoende beschikbare plaatsen én een gerichte inzet van middelen voor kleuters, kwetsbare gezinnen en kinderen met extra zorgnoden. Dit geldt minstens voor het creëren van voldoende plaatsen, inclusieve dienstverlening, prijsbeleid, bekendheid van het aanbod en diversiteit en variatie in het aanbod.

Concreet houdt dit in:

- **Help lokale besturen een voldoende en kwalitatief aanbod creëren zodat elk kind een plaats heeft.** Op centraal niveau moet hier duurzaam sterk op ingezet worden: via voldoende financiering van de lokale besturen, een degelijk regelgevend kader dat lokale besturen helpt in het voeren van hun BOA-regierol en dat organisatoren niet afremt in het creëren van een voldoende en kwalitatief aanbod.

De SERV vindt het creëren van voldoende en kwalitatieve plaatsen in BOA een absolute prioriteit. Het instellen van beperkende voorrangregels voor het globale aanbod wordt door de SERV gezien als een symptoom van plaatstekort zonder dat dit een structurele oplossing biedt. De sociale, economische en pedagogische functie van BOA en de bepalingen van het EQF houden voor de SERV in dat voorrangregels nooit gebruikt mogen worden om te discrimineren of deelname a priori uit te sluiten.

Lokale besturen die voorrangregels willen hanteren, moeten de principes van het [grondwettelijk arrest nr 72/2025](#) over het beroep tot vernietiging van artikel 5 van het Vlaamse programmadecreet van 22 december 2023 « bij de begroting 2024 » respecteren⁶. Het is volgens dit arrest niet mogelijk om een minimaal tewerkstellingspercentage te vereisen maar wel om 'opvang met een werkgerelateerde reden' voorrang te geven.

Een specifiek aandachtspunt is het aanbod voor kinderen met een zorgnood of voor kwetsbare gezinnen en de daaraan verbonden financiering. Aangezien lokale besturen hierop in een latere fase geëvalueerd zullen worden, is het zinvol om van bij de start van BOA meteen in te zetten op het stimuleren van het aanbod voor en het bereik van deze doelgroepen.

⁶ [Advies Wijzigingsdecreet buitenschoolse opvang activiteiten](#) 25 augustus 2025

Via het centrale niveau is het mogelijk om via het “Kennis- en innovatiecentrum voor het jonge kind” in oprichting (cfr. infra) ook lokale besturen te inspireren m.b.t. de regierol. Dit kan bijvoorbeeld gaan over het uitbouwen van een sterk en inclusief aanbod BOA (bv via sociaal tarief, het voorzien van extra of specifiek gekwalificeerd personeel en via infrastructuur / gedeeld gebruik van locaties), goede praktijken te delen of inspireren over differentieerbare regels waarbij voorrangregels niet mogelijk zijn voor de opvangfunctie/nestfunctie, maar eventueel wel voor het bredere activiteitsaanbod of dat eventueel een mix van criteria (bv. sociale nood, werk, opleiding, zorg) een meer evenwichtige oplossing biedt.

- **Versterk centraal de lokale toeleiding via transparante informatiedeling over plaatsen en prijzen.** Die informatiedeling en toeleiding kan op lokaal niveau aangepakt worden via diverse toeleidingskanalen (ook outreachend via de inzet van lokale contactpunten van centrale dienstverleners), samenwerkingen met organisaties of partners die met specifieke doelgroepen in contact komen, een proactieve houding (administratief identificeren van gezinnen om gericht informatie te bezorgen of te begeleiden). Hoewel een transparante informatiedeling over plaatsen en prijzen voor alle ouders belangrijk is, vraagt ze een bijzondere aanpak en aandacht voor gezinnen die minder vertrouwd zijn met het lokale sociaal-cultureel weefsel, het Nederlands nog niet vlot genoeg beheersen, specifieke opvang zoeken (bv door zorgnoden) en/of digitaal minder vaardig zijn.

De SERV ziet kansen om vanuit het centrale niveau dit voor de lokale besturen te faciliteren door in te (blijven) zetten op:

- de mogelijkheden tot datadeling (cfr. FamilyProef of andere dataprotocolen voor het delen van gegevens tussen centrale en lokale overheden),
- het centraal aanbieden van pistes waarbij gezinnen een reeds erkend voordeel breder kunnen inzetten voor BOA-voordelen zonder bijkomende administratieve stappen (zoals bv. de UiTPAS),
- het centraal inspireren en aansturen van de lokale dienstverleners om hun doelgroepen te bevragen over de nood aan buitenschoolse opvang en hen toe te leiden naar het aanbod (bv. VDAB, OCMW, GTB, CAW, CVO, lokaal loket kinderopvang, het Huis van het Kind)
- datadeling vanuit het onderwijs (bv. voor kinderen die in het buitengewoon onderwijs schoollopen),
- het verspreiden van goede praktijken rond inclusieve lokale dienstverlening via het “Kennis- en innovatiecentrum voor het jonge kind”
- de centrale ondersteuning van de Huizen van het Kind (ook via centrale financiering)
- centrale richtlijnen voor het aanbieden van een inclusieve dienstverlening om uitsluiting te vermijden door te sterke nadruk op digitale dienstverlening (bv. enkel online informatie, inschrijven en betalen)

- doorstroming naar BOA via organisaties voor de opvang van baby's en peuters (voor jonge kleuters die de overstap gaan maken naar de kleuterschool).
- **Draag vanuit verschillende beleidsdomeinen centraal bij aan een gevarieerd en toegankelijk aanbod.** De scholen, Centra Inclusieve Kinderopvang (CIK's), (jeugdwerkingen van) sociaal-culturele organisaties en sportverenigingen en het jeugdwerk kunnen centraal nog extra gefaciliteerd worden om bij te dragen aan BOA. Een bovenlokaal signaal om samen te werken en te overleggen tussen de betrokken beleidsdomeinen en sectoren kan op lokaal niveau de deuren tot samenwerking open zetten. Vergeet ook zeker het overleg met doelgroepen en ervaringsdeskundigen armoede niet.

De 'Doorgaande Lijn'⁷, een praktijk die zorgen, spelen, leren en opvoeden meer integreert, zet hiervoor modelmatig een aantal lijnen uit vanuit de proefprojecten. Door dat als perspectief mee te nemen, kunnen toekomstige beleidsbeslissingen wederzijdse positieve effecten genereren voor zowel de zorg en het onderwijs als voor de gezinnen en de kinderen. In een volgende stap kan de Doorgaande Lijn verder geïmplementeerd worden in de reguliere werking.

Vanuit een centraal niveau kan dit voor de lokale besturen gefaciliteerd worden door in te blijven zetten op volgende punten.

- Behoud en versterk waar nodig centraal de subsidiëring en ondersteuning van koepels van sociaal-culturele organisaties, sportverenigingen en het jeugdwerk, gecombineerd met centrale erkenningskaders rond kwaliteit van het aanbod. De lokale besturen blijven autonoom beslissen over de lokale invulling van sport-, cultuur- en jeugdwerkbeleid en de financiële ondersteuning die ze eraan geven. De centrale ondersteuning van lokale organisaties door hun koepels op het vlak van erkenning en omkadering is evenwel essentieel om lokaal kwalitatief te werken.
- De rol of plaats van de Centra Inclusieve Kinderopvang (CIK's) in het BOA-verhaal moet uitgeklaard worden. Tussen beleidsdomeinen zou er bv samenwerking/kruisbestuiving kunnen komen tussen CIK's uit Welzijn en Leersteun uit Onderwijs zodat er ook een 'doorgaande lijn' ontstaat voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften/extra zorgnoden wanneer zij doorheen de dag op school van klas naar opvang gaan.
- Centrale richtlijnen voor en monitoring van een transparant prijsbeleid, met aandacht voor de betaalbaarheid van het aanbod voor iedereen. Ondanks lokale bevoegdheden op dit punt heeft de BOA-sector als geheel baat bij richtlijnen voor een transparant prijsbeleid, zeker ook specifiek rond sociale of inkomensgerelateerde tarieven. Het gaat over welke criteria gehanteerd kunnen worden, welke voordelen gelden (deelnamekosten/materiaal/uitrusting) en wat de kostenverdeling kan zijn bij de

⁷ <https://www.opgroeien.be/aanbod/projecten-samenwerkingen/doorgaande-lijn>; AGODI (2025), Eindrapport Door- gaande Lijn. Brussel. [https://www.opgroeien.be/sites/default/files/documenten/eindrapport-project-doorgaande- lijn_eindversie---april-2025.pdf](https://www.opgroeien.be/sites/default/files/documenten/eindrapport-project-doorgaande-lijn_eindversie---april-2025.pdf)

toepassing van het voordeel. Dit is batig voor zowel de ouders als de organisatoren van opvang of vrijetijd binnen het BOA-aanbod. Een transparant prijsbeleid moet ook deel uitmaken van het kwaliteitskader en moet ook centraal gemonitord worden in functie van het algemene belang van betaalbaarheid. Het gaat expliciet niet om strikte richtlijnen rond de hoogte van tarieven.

- Naast het reguliere opvang- en activiteitsaanbod voor- en na schooldagen moet er bijzondere aandacht uitgaan naar inclusie en toegankelijkheid van het woensdagnamiddag- en vakantieaanbod. Zowel centraal als lokaal is er extra aandacht voor nodig voor een toereikend woensdagnamiddag- en vakantieaanbod. Dit aanbod is nu niet altijd even inclusief en confronteert ouders met inschrijfprocedures, met wachtlijsten, lang vooruit plannen (niet evident voor wie werkt met wisselende uurroosters), onvoldoende flexibiliteit (aanbod enkel toegankelijk voor een volledige week en niet op dagbasis), prijzen zonder sociale correcties, ... Door vanuit het centrale niveau koepels zoals bv. de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS), Sport Vlaanderen of Bataljong te blijven ondersteunen, kan die expertise breed gedeeld worden.
- Door samen met de onderwijskoepels en de scholengroepen de mogelijkheden over samenwerking rond BOA juridisch en operationeel verder uit te klaren (bv rond delen van materiaal en infrastructuur), worden er drempels weggenomen om lokaal samen te werken. Een bovenlokaal signaal kan helpen om dit lokaal concreet te realiseren.
- Er moet aandacht gaan naar de ruimtelijke en infrastructurele dimensie van het aanbod. Krijgen de kinderen een aanbod op de plaats waar ze al zijn (bv. school) of worden de kinderen naar het aanbod gebracht op een andere locatie. Het is daarom interessant om mee in te zetten op pistes voor multifunctioneel gebruik van infrastructuur, vanuit verschillende dimensies en invalshoeken. Het samenbrengen van actoren op één locatie schept kansen voor een geïntegreerde werking. Om dit te realiseren in de toekomst is het belangrijk dat bv de domeinen onderwijs en welzijn met elkaar spreken, lokaal maar zeker ook centraal.
- BOA en het lokale jeugd-, sport- of cultuurbeleid versterken elkaar via complementariteit. De eigenheid van een opvangaanbod en van het lokale jeugd-, sport- of culturaanbod moet gegarandeerd blijven. Dit houdt ook in dat bepaalde verwachtingen vanuit het domein welzijn t.a.v. BOA niet in het reguliere jeugd-, sport- of culturaanbod terecht mogen komen, en vice versa.
- Centraal kan Vlaanderen aan de lokale besturen extra aandacht vragen voor het aanbod voor 13-14-jarigen en voor verschillende kwetsbare groepen, zowel in het reguliere aanbod als in een mogelijk specifiek aanbod voor deze groepen. Het openstellen van BOA-activiteiten voor 13-14-jarigen is relevant. In deze leeftijdsgroep is er vaak nog een zekere nood aan opvang of bijkomende activiteiten met begeleiding. Dit geldt a fortiori voor de kinderen met een zorgnood.

2.1.2 Centrale kaders voor kwaliteit en rechtszekerheid

BOA verdient centrale kaders rond kwaliteit, erkenning, toezicht en handhaving, met duidelijke verwachtingen en toetsingscriteria. Een aantal minimale en concreet afgebakende bepalingen moeten versnippering in de kwaliteit en veiligheid van het aanbod onder controle houden, met afstemming op de verschillende leeftijdsgroepen en types activiteiten binnen BOA.

De minimale bepalingen kunnen op het vlak van kwaliteit en erkenning zeker verschillen naargelang de doelgroep of het type opvang (structureel/occasioneel) binnen BOA: opvang of een activiteit voor een langere of een beperkte tijd, kleuters of leerlingen, Voor ouders moet het duidelijk zijn wat ze op het vlak van kwaliteit kunnen verwachten van een bepaald type opvang of activiteit, waar de opvang ook plaatsvindt. Voor de organisatoren wordt het speelveld overzichtelijker en gelijkjer en vervallen uitgebreide administratieve lasten van een gedecentraliseerd kwaliteitsbeleid. Bovenop deze minimale bepalingen kan een lokaal bestuur mits motivering bijkomende accenten leggen. Kwaliteit en veiligheid moeten gegarandeerd zijn onafhankelijk van de plaats van de activiteit.

Voor de minimale en duidelijk afgebakende garanties stelt de SERV het volgende:

- Het is logisch dat de Vlaamse overheid voorwaarden stelt om te verzekeren dat publieke middelen efficiënt en kwaliteitsvol worden besteed. Duidelijke criteria faciliteren transparante rapportage of controle of de middelen bijdragen aan de beleidsdoelen (bv. inclusie, welzijn en ontwikkeling van kinderen). BOA is een ontwikkelingsgerichte omgeving. De minimumnormen zijn differentieel afgestemd op de opvangvorm, de leeftijd van het kind en de activiteitenvorm en hebben betrekking op veiligheid, kind/begeleider ratio's, grootte van leefgroepen, pedagogiek en personeel om kinderen te beschermen en hun ontwikkeling te stimuleren (zie ook het EQF).
- Centrale normen ondermijnen de lokale regie niet maar bieden een referentiekader voor lokale besturen en organisatoren. Centrale normering beperkt de administratieve lasten voor organisatoren. Zij hoeven niet alles zelf uit te werken, maar kunnen zich concentreren op relevante lokale accenten. Dit voorkomt ook dat lokale besturen veiligheid en kwaliteit niet kunnen garanderen door een beperkte expertise of middelen. De rechten van kinderen, zeker de jongste en meest kwetsbare kinderen, gaan altijd boven de autonomie van lokale besturen.
- Voor het minimale kwaliteitskader kan de centrale overheid zich baseren op het bestaande erkenningslabel kleuteropvang. In een minimaal kwaliteitskader zijn differentiële bepalingen te verantwoorden, bv. voor de opvang van kleuters en leerlingen, voor langere opvang en voor in tijd beperkte vrije-tijds-activiteiten,
- Minimale kaders hebben als voordeel dat de kwaliteits-, erkennings-, toezichts- en handavingslogica voor de verschillende (types) aanbieders uniformer zal zijn. Het zorgt ook voor meer orde voor de organisaties die op meerdere plaatsen in Vlaanderen activiteiten aanbieden. Een sterke differentiatie op de kaders legt een zware druk op de bovenbouw van

die organisaties. Fragmentatie op de criteria remt daarom potentieel de activiteiten en ondernemerschap in het kader van BOA.

- De SERV vindt het ook en minstens belangrijk om in het kader van BOA de impact van het naast elkaar bestaan van verschillende erkennings- en kwaliteitskaders (bv. voor opvang, jeugdwerk, voor sport, voor sociaal-culturele activiteiten, maar ook lokale verschillen) te monitoren en evalueren (cfr. infra).
- Het moet voor ouders duidelijk worden dat binnen BOA een link gelegd wordt tussen kwaliteit, erkenning en financiering van het aanbod. Wat aangeboden wordt binnen BOA en van daaruit ook financiering ontvangt of ondersteuning ontvangt (bv onder de vorm van materiaal of infrastructuur), moet aan het kwaliteitskader voldoen.
- Bij gebrek aan centraal kader bestaat er een risico dat er erkennings- en kwaliteitskaders worden uitgewerkt in functie van de (bijkomende) financiële marge van de lokale besturen (bovenop de centrale financiering en dus niet naar wat werkelijk nodig is om kwaliteitsvolle dienstverlening te garanderen). Een ontoereikende financiering kan de kwaliteit van het aanbod onder druk zetten. Aanbieders van buitenschoolse opvang en activiteiten kunnen daarop afhaken omdat ze niet willen aanbieden onder bepaalde grenzen rond kwaliteit en veiligheid.
- Als organisator/werkgever moet het mogelijk blijven om nog het verschil te kunnen blijven maken in het aanbod. Minimale voorwaarden en kaders zorgen er voor dat er een gelijk speelveld wordt gecreëerd voor een veilig en toegankelijk aanbod voor de ouders en de kinderen. Als er te veel parameters worden vastgelegd, worden de organisatoren gereduceerd tot uitvoerders met beperkte vrijheidsgraden.

2.1.3 Samenwerkingsverbanden moeten kinderen centraal plaatsen

De samenstelling, rol en opdracht van lokale samenwerkingsverbanden moeten als doel hebben om BOA lokaal maximaal inclusief en kwalitatief te organiseren. De leden van het samenwerkingsverband moeten daarbij het algemeen belang laten primeren, m.n. het realiseren van de doelstellingen van het BOA-decreet. Op een aantal punten is het raadzaam om op centraler niveau een aantal taken vast te leggen, om de praktische haalbaarheid van het overleg te vergroten en keuzes op basis van brede expertise te garanderen.

De SERV ziet volgende **minimale voorwaarden en opdrachten voor de samenwerkingsverbanden**. Het centrale niveau kan deze opdrachten ondersteunen en faciliteren.

- **Een samenwerkingsverband moet duidelijk omschreven taken en verantwoordelijkheden krijgen.** Centraal moeten wel een aantal minimale taken bepaald worden. Lokaal kunnen ze verder uitgebreid worden. Het gaat bijvoorbeeld om het bewaken van de neutraliteit en de regierol van het lokaal bestuur, afspraken rond medewerkersbeleid, het garanderen van de duurzaamheid van de samenwerkingen i.f.v. continuïteit en diversiteit in het aanbod, het capteren van signalen van gebruikers en aanbieders en het bewaken van de toegankelijkheid van het aanbod. De samenwerkingsverbanden moeten het lokale

bestuur kunnen adviseren over de concrete implementatie van centrale kaders op lokaal niveau, daarbij rekening houdend met specifieke lokale realiteiten.

- **Het is nuttig om te onderzoeken of de samenwerkingsverbanden een zekere besluitvormingsbevoegdheid kunnen krijgen om problemen op te lossen (doorzettingsmacht) ten aanzien van het lokaal bestuur rond BOA.** Hiermee kan het samenwerkingsverband vanuit de beschikbare expertise en terreinervaring het lokale beleid praktisch mee vorm geven. Het is mogelijk interessant om hen bevoegdheden te geven o.a. op het vlak van diversiteit en inclusiviteit van het aanbod, subsidie-instrumenten, delen van infrastructuur, aankoop of delen van materiaal en flankerende maatregelen (bv. organisatie van een wandelbus, beheer vrijwilligerspool,...).
- **BOA staat in de lokale context en op centraal niveau beleidsmatig niet geïsoleerd.** Het kan interessant zijn om vanuit het samenwerkingsverband en BOA centraal ook beleidsmatig linken te leggen naar bijvoorbeeld het Huis van het Kind, huiswerkbegeleiding, flankerend onderwijsbeleid en gezinsbeleid en -ondersteuning (zie ook 2.1.1).
- **De samenwerkingsverbanden moeten transparant werken en bewaken mee de neutraliteit en de regierol van het lokaal bestuur.** In het ideale scenario worden eventuele rolconflicten lokaal gedetecteerd en opgelost. Wanneer er lokaal geen oplossing voor gevonden kan worden, is de mogelijkheid van een centrale en/of onafhankelijke bemiddeling noodzakelijk. Ook wanneer er vanuit het toezicht op de besteding van de subsidie door het Agentschap Opgroeien hierrond alarmsignalen naar boven komen, moet een centrale en onafhankelijke bemiddeling mogelijk zijn^[8] (cfr. Centrale monitoring en expertise vermijden blindvaren).
- **In het samenwerkingsverband staat intersectorale samenwerking voorop.** De domeinen onderwijs, welzijn, kinderopvang, cultuur, sport en jeugdwerk moeten vertegenwoordigd zijn. Iedereen neemt deel op een gelijkwaardige manier. Via het samenwerkingsverband kan er sectorspecifieke expertise ingebracht worden om het lokaal bestuur en het lokale BOA-beleid inhoudelijk te versterken. De samenstelling van de samenwerkingsverbanden moet ook versterkt kunnen worden met ervaringskennis vanuit specifieke doelgroepen, om het perspectief van de organisatoren te overstijgen en mee te waken over het algemeen belang. Dit kan bv. gaan over armoedeverenigingen, verenigingen van ouders met kinderen met een zorgnood, toeleiders naar BOA...
- **Samenwerkingsverbanden hebben een belangrijke rol in het verzekeren van de betrokkenheid van lokale partners en kunnen er mee voor zorgen dat het BOA-beleid geen louter politieke aangelegenheid blijft.** Een lokaal bestuur mag het advies van het samenwerkingsverband niet zomaar naast zich neerleggen. Er zijn garanties nodig dat het lokaal bestuur minstens transparant moet verantwoorden waarom een bepaald deel van een advies niet gevolgd wordt. Ook een bindend karakter van het advies is te overwegen om willekeur te vermijden.
- **De samenwerkingsverbanden moeten georganiseerd worden op een manier die geen te zware druk zet op de organisaties en op hun bovenbouw.** Dit is zeker een aandachtspunt voor de organisaties die binnen een grotere regio of Vlaanderenbreed opvang en

activiteiten aanbieden zonder dat ze een permanente lokale werking of inbedding hebben omdat hun activiteiten organiseren met tijdelijke teams of vrijwilligers. De impact op de bouw van organisaties kan schaalvergroting van organisatoren afremmen.

2.2 Centraal en horizontaal het BOA-beleid ondersteunen

Ondanks de decentralisering van het BOA-beleid met een regie bij de lokale besturen blijft de Vlaamse Regering en overheid een belangrijke en onmisbare rol spelen in het realiseren van de doelstellingen van BOA. Dat gaat breder dan een BOA-decreet, uitvoeringsbesluiten en financiering. Meerdere beleidsdomeinen dragen rechtstreeks of onrechtstreeks bij aan het realiseren van een gevarieerd en toegankelijk BOA-aanbod.

De SERV ziet een belangrijke meerwaarde in het leggen van inhoudelijke verbindingen met andere relevante beleidsdomeinen en diensten om Vlaanderenbreed geïntegreerd de BOA-doelstellingen te realiseren. Het gaat naast welzijn en armoedebelied onder meer over onderwijs, cultuur-jeugd-sport, ruimtelijke ordening en mobiliteit. Ook dossiers als vrijwilligersbeleid, integratie, Kindvriendelijke steden en gemeenten, Huizen van het Kind, UitPAS, ... dragen bij aan het bredere geheel.

De intersectorale kick-off rond BOA op 9 oktober 2025 bracht veel expertise uit de verschillende domeinen samen en verdient dan ook verderzetting en doorwerking.

2.2.1 Volgehouden inspanning om centraal te informeren, ondersteunen en inspireren

Het centraal informeren en ondersteunen van lokale besturen en organisatoren is een essentiële voorwaarde om decentrale uitvoering en lokale regie alle kansen te geven. Zowel de lokale besturen als de aanbieders moeten beschikken over duidelijke, voorspelbare en toegankelijke informatie over het beleid en de uitvoering van BOA in de praktijk. Transparantie is cruciaal om vertrouwen, samenwerking en een gelijk speelveld te garanderen. Duidelijkheid vermijdt onzekerheid en heeft een positieve impact op de kwaliteit en toegankelijkheid van BOA.

Het centraal informeren heeft in de eerste plaats betrekking op de verdeling van middelen (parameters en budgetten), op duidelijke regels en taakverdeling rond erkenning, toezicht en handhaving, op rechtszekerheid rond wijzigingen in reglementering en subsidies en op monitoring en evaluatie (cfr. infra). Dat is zeker een taak van VVSG. Daarnaast is ook het centraal bundelen en beheren en het toegankelijk maken van tools, kennis en innovatie over alles wat met BOA te maken heeft een belangrijk aandachtspunt. Decentralisering versnippert de opbouw van expertise en kennis en brengt uitdagingen met zich mee op de diffusie van innovatie en goede praktijken. Naast algemene werking, kwaliteit en veiligheid kan het zeker ook gaan over goede praktijken rond inclusie, aanpak voor kinderen met een hogere zorgnood of uit kwetsbare groepen.

Het op te richten “Kennis- en innovatiecentrum voor het jonge kind”⁸ lijkt een aangewezen piste om naast de opvang van baby’s en peuters ook rond de sector BOA te werken. Het kenniscentrum wordt dan een Single Point of Contact (SPOC) voor de organisatoren en lokale besturen voor informatie en methodieken rond toegankelijke opvang van kinderen.

Dit is zinvol vanuit verschillende oogpunten:

- Het ondersteunen van expertise en kwaliteit van dienstverlening die door de centrale overheid wordt gesubsidieerd, kan beschouwd worden als een kerntaak van de centrale overheid.
- Centrale en lokaal opgebouwde expertise en goede praktijken samen brengen voor actoren en organisatoren die actief zijn binnen BOA. Trends en best practices worden gebundeld en vertaald naar concrete tools en opleidingen. Organisaties krijgen praktische richtlijnen en evidence-based methodieken. Dit alles versterkt de kwaliteit en doorgaande lijn van opvang en de pedagogische praktijken.
- Een vlot toegankelijke dienstverlening en SPOC voor betrokken actoren/organisatoren. Alle actoren in de kinderopvangsector krijgen toegang tot dezelfde, actuele en wetenschappelijk onderbouwde informatie. Via het centrum krijgen beleidsmakers betrouwbare data en inzichten om beslissingen te onderbouwen.
- Via één aanspreekpunt voor opleidingen, onderzoek en informatie wordt de professionalisering van (kinderopvang)medewerkers en organisaties structureel en coherent ondersteund.
- (Kosten)efficiëntie en -optimalisatie zijn een extra drijfveer om naar één centrum toe te werken. Men genereert schaalvoordelen, maakt kwaliteitsgarantie en controle van de geboden informatie mogelijk, creëert mogelijkheden voor innovatie door samenwerking en kruisbestuiving, voorkomt als collectief geheugen dat expertise verloren gaat en versterkt de coherentie in de sectoren. Het is belangrijk dat de financiering gezamenlijk en solidair gedragen wordt door de verschillende betrokken sectoren en domeinen.
- Vanuit het kenniscentrum kan ook ingezet worden op de detectie en promotie van bestaande initiatieven die nuttig zijn voor de brede opvangsector. De Doorgaande Lijn (0-6 jaar, verbinding tussen de thema’s opvang van baby’s en peuters en BOA), inzet van UiTPAS en FamilyProef, Huis van het Kind, zomerscholen en STEM-academies, Centra Inclusieve Kinderopvang, ...

⁸ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/subsidie-kennis-en-innovatiecentrum-voor-het-jonge-kind-wetenschappelijke-ondersteuning-sector-kinderopvang>
<https://themis.vlaanderen.be/files/7f958f80-1196-11f0-982a-a7d6c8348d90/download?name=VR%202025%200404%20MED.0121-1%20Plan%20kinderopvang%202025-2029%20-%20mededeling.pdf&content-disposition=inline> (zie punt 8.3)

2.2.2 Ruimte voor kwaliteitsvol werken en ondernemen

Een toegankelijk en toereikend BOA-aanbod kan enkel gerealiseerd worden als BOA ook een aantrekkelijke sector is om in te ondernemen en werken. Vlaanderen moet via een sterk kader een gelijk speelveld voor organisatoren, het verminderen van administratieve lasten voor organisatoren/werkgevers en een duurzaam medewerkersbeleid (opgehangen aan het EQF) faciliteren.

Concreet denkt de SERV aan volgende punten:

- **Het behoud van vrijwilligerswerk en het verenigingswerk** blijft belangrijk om een zo groot mogelijk potentieel aan medewerkers te kunnen aanspreken. Dit is belangrijk om iedereen die nu al actief is in activiteiten die gelinkt zijn aan BOA aan boord te houden én om bijkomende profielen aan te trekken. Het zijn statuten die weinig administratief werk vragen en daarom geschikt zijn voor dit type van activiteiten die mensen uitvoeren bovenop hun reguliere arbeid.
- **Organisatoren moeten kunnen inzetten op een breed medewerkersbeleid** dat ruimte biedt aan de inzet van voldoende competenties en een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden. Afhankelijk van een specifieke situatie moet bv. de inzet van pedagogisch coaches, een omkadering van vaste medewerkers, coaching van vrijwilligers, ... mogelijk zijn. Dit kan bepaald worden in het algemene kwaliteitskader. Het centrale niveau kan de organisatoren ondersteunen.
- **Iedereen die actief is in BOA moet kunnen rekenen op werkbaar werk en op voldoende (sociale) bescherming.** Zo moet er onder meer ook, om de kwaliteit van het aanbod en het werk te garanderen, afhankelijk van de activiteit en de leeftijd van de kinderen een goede verhouding zijn tussen het aantal deelnemers en het aantal begeleiders. Ondersteuning via organisaties met specifieke expertise op dit punt (zoals bv. [Sportwerk](#)) is daarbij belangrijk.
- Meer algemeen is het belangrijk om de uitrol van BOA te realiseren in dialoog met de betrokken sectoren, sociale partners en andere actoren.
- De SERV meent dat een **centrale stroomlijning van de kwaliteits-, erkennings-, toezichts- en handhavingskaders via modelcontracten tussen lokale besturen en organisatoren nuttig** is. Dit helpt om de administratieve lasten van zowel de lokale besturen als de organisatoren onder controle te houden. Men minimaliseert zo het naast elkaar bestaan van verschillende lokale kaders en verschillende aanbestedingsprocedures/overheidsopdrachten. Het maakt de complexiteit en de administratieve belasting voor de organisatoren beter beheersbaar, o.a. ook als het gaat om medewerkersbeleid en kind/begeleider ratio's. Deze modelcontracten ondersteunen de lokale besturen voor de zeer specifieke expertise die nodig is over bv. kostenposten om de overheidsopdrachten uit te schrijven en de intekeningen te beoordelen. Modelcontracten krijgen bij voorkeur bottom-up vorm van uit bestaande goede praktijken en onder begeleiding van VVSG.
- **Centraal ondersteunen van de opleidingsmogelijkheden voor vrijwilligers en animatoren in de domeinen cultuur, sport en jeugd.** Dit gaat onder andere over kadervorming

en trainersacademies. Dit is nodig om kwaliteitsvolle begeleiding te garanderen in de toekomst. Uiteraard moet dit steeds in overleg met de sectoren zelf gebeuren. Verder is het ook nuttig om BOA op de radar te houden voor stages en werkplekleren en in het volwassenonderwijs. Daarvoor is samenwerking nodig met het domein onderwijs (bv organisatie van de stages van leerlingen basiszorg en ondersteuning, opvoeding en begeleiding en de duale opleidingen kinderbegeleider zijn nu voorzien).

- **BOA moet kunnen rekenen op een stabiele financiering om duurzame samenwerkingen aan te gaan met het oog op continuïteit in het aanbod.** Dit is belangrijk voor de ouders en kinderen in verband met het leggen van de opvangpuzzel en het opbouwen van een vertrouwensband. Ook organisatoren moeten perspectief krijgen t.a.v. investeringen in materiaal en beslissingen over infrastructuur en medewerkers(beleid). Medewerkers moeten kunnen rekenen op een duurzame vorm van tewerkstelling. Een stabiele financiering vanuit een meerjarenperspectief en mogelijkheid voor de lokale besturen om reserves op te bouwen⁹ zijn daarvoor positief. Beleidswijzigingen zonder overgangsmaatregelen zijn te vermijden.

2.2.3 Klachten en handhaving: handvaten ondersteunen moeilijke momenten

De SERV pleit, vanuit een voorzorgsprincipe, om centraal een omvattend protocol uit te werken om snel te kunnen handelen als het lokaal fout loopt. Dit kan nodig zijn als lokale procedures onvoldoende uitgewerkt of dekkend zijn of lokale besturen hun verantwoordelijkheid onvoldoende (kunnen) opnemen. Dit komt bovenop de bepalingen in het decreet en het wijzigingsdecreet¹⁰. Er kan hiermee niet gewacht worden tot er zich problemen stellen. Er moet acuut gehandeld kunnen worden op moeilijke momenten. Kinderen, gezinnen, organisatoren en ook de lokale besturen mogen op geen enkele manier in de kou blijven staan. Dit is nodig omdat Vlaanderen ondanks de adviezen van o.a. de [SERV](#) en [Vlaamse Raad WVG](#) waarin gewezen wordt op risico's van rolconcentratie bij de lokale besturen¹¹, hier toch mee doorzet, inclusief een verregaande delegatie van toezicht en handhaving naar de lokale besturen toe (zie ook Ruimte voor kwaliteitsvol werken en ondernemen).

Een centraal klachten- en handhavingsprotocol moet de verantwoordelijkheden duidelijk en transparant benoemen en verdelen wanneer een lokaal kader tekort schiet en moet ook duidelijke handvaten geven voor de invulling en het afdwingen van de neutrale rol van lokale besturen.

⁹ zie <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/organisatie-buitenschoolse-opvang-en-activiteiten-boua-wijziging-diverse-regelgeving>

¹⁰ Tekst aangenomen door de plenaire vergadering van het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers en het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten <https://docs.vlaamsparlement.be/files/pfile?id=2238875>

¹¹ O.a. risico's op belangen- en rolvermenging, neutraliteit van het lokale bestuur, rolconflict, vertrouwensband en handhaving, ...

Het (wijzigings)decreet en de daaraan verbonden uitvoeringsbesluiten¹² trekken hierin al een aantal duidelijke lijnen. De opdracht aan VVSG en de Arteveldehogeschool leidde tot verdere handvaten voor de erkenningskaders¹³ die bij uitbreiding ook dienstig zijn voor de handhaving en bij een centraal protocol.

Voor de SERV is het belangrijk dat, ondanks de decentralisering van rollen naar de lokale besturen, vanuit het centrale niveau wordt toegezien dat rechten en plichten gerespecteerd worden:

- **Klachtenprocedures moeten altijd laagdrempelig zijn.** Het moet voor alle betrokkenen duidelijk worden waar bepaalde types klachten ingediend moeten worden en door wie ze behandeld worden. Dit is duidelijk onder te verdelen in klachten van ouders (m.b.t. het aanbod en de dienstverlening, vanuit de 8B's van toegankelijkheid) en in klachten van organisatoren (m.b.t. de rol van de lokale besturen). De afbakening moet over heel Vlaanderen hetzelfde zijn.
- **Klachten over BOA altijd lokaal opstarten.** Dit is te verantwoorden vanuit de regierol die het lokale bestuur heeft ten aanzien van het lokale BOA-aanbod. Voor initiatieven die niet onder het lokale erkenningskader vallen en een erkenning hebben vanuit een ander beleidsdomein (cultuur, jeugd, sport) moeten de ouders wat betreft het aanbod binnen BOA hun klachten eveneens op het lokale niveau kunnen leggen. Het wordt evenwel wel best centraal uitgeklaard hoe de verschillende erkenningskaders (lokaal en domeinspecifiek) zich tot elkaar moeten verhouden. Dit moet uitgewerkt worden in overleg met de betrokken sectoren.
- **Er is onafhankelijkheid en transparantie nodig bij de inzet van mogelijke handhavingsmaatregelen.** Ook dat moet centraal uitgeklaard zijn. Het onderzoek over effectieve handhavingsmaatregelen¹⁴ kan hier nuttige inzichten geven.
- **De inzet van de zorginspectie als onafhankelijke derde** is belangrijk in situaties waarin de kwaliteit van dienstverlening en de veiligheid van kinderen in het gedrang is ongeacht of

¹² <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/bekrachtiging-en-afkondiging-wijzigingsdecreet-buitenschoolse-opvang-en-activiteiten-boa-verlenging-overgangstermijn-en-lokale-erkenning-opvangaanbod> en <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/organisatie-buitenschoolse-opvang-en-activiteiten-boa-wijziging-diverse-regelgeving>

¹³ https://www.opgroeien.be/sites/default/files/documenten/deel-1_uitgangspunten_erkenningskader-boa.pdf, https://www.opgroeien.be/sites/default/files/documenten/voorbeeld_erkenningskader_boa.pdf, https://www.opgroeien.be/sites/default/files/documenten/deel-2_kerngebieden_erkenningskader-boa.pdf, https://www.opgroeien.be/sites/default/files/documenten/deel-3_traject-met-lokale-partners_erkenningskader-boa.pdf

¹⁴ Lambrechts, D., Declercq, A., Put, J. (2025). Literatuuronderzoek naar effectieve handhavingsmaatregelen in de sectoren binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Leuven: Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin https://cdn.nimbu.io/s/5s8z9pq/channelentries/jy1gt5i/files/1744355817372/2025_04_rapport_38_mjp_27_literatuuronderzoek_handhavingsmaatregelen.pdf?ytb65n7

het lokaal bestuur de opvang zelf organiseert. De zorginspectie versterkt de neutraliteit van die beoordeling. De taak van de zorginspectie is voorzien in het wijzigingsdecreet¹⁵.

- Vanuit een voorzorgsprincipe dat hoort bij de decentralisering van klachten en sancties moet het **Agentschap Opgroeien een rol krijgen in het uitwerken en toepassen van een centraal klachten- en handhavingsprotocol**. Een belangrijk luik daarin heeft betrekking op klachten over de invulling van de rollen door de lokale besturen (bv in kader van regie en neutraliteit). In functie van tweedelijnsklachten van ouders of organisatoren moet het agentschap beschikken over alle toepasselijke kwaliteits-, erkennings-, toezichts- en handhavingskaders. Hier wordt best proactief op ingezet zodat er snel geschakeld kan worden indien de situatie dit vereist. Door de digitalisering van de besluiten van de lokale besluiten (cfr. infra) kan dit geautomatiseerd gebeuren zonder bijkomende administratieve druk voor zowel lokale besturen als Agentschap Opgroeien.
- Naast het erkennings- en handhavingskader zelf moeten de lokale besturen ook aangespoord worden om voldoende aandacht te geven aan preventie om klachten te voorkomen en de noodzaak van handhaving te verlagen.

2.3 Centrale monitoring en expertise vermijden blindvaren

Een decentraal beleid rond buitenschoolse opvang en activiteiten waarvan de lokale besturen de regie voeren, kan niet zonder een centrale monitoring om de vinger aan de pols te houden. **Het ontsluiten van voldoende betrouwbare beleidsinformatie, minstens over het aanbod, het gebruik, het bereik, prijsbeleid, het uitgewerkte erkennings- en kwaliteitskader en de financiering moet het lokaal realiseren van de centraal gestelde BOA-doelstellingen garanderen.** Het Agentschap Opgroeien heeft de taak om toezicht uit te oefenen op de besteding van de BOA-subsidies op basis van een digitale rapportering door de lokale besturen.^[17]

BOA moet daarbij zeker aansluiten bij de principes van meerjarig regeringsbreed project Regelrecht, waarmee de Vlaamse Regering voor vereenvoudiging en minder regeldruk wil zorgen en nieuwe lasten en complexiteit wil vermijden. De concrete aanbevelingen m.b.t. BOA sluiten aan bij de bredere [SERV-aanbevelingen rond het project Regelrecht](#). Daarin pleiten de Vlaamse sociale partners o.a. voor het verbeteren van het ex ante regelgevingsproces en het leggen van

¹⁵ Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers en het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten. <https://docs.vlaamsparlement.be/files/pfile?id=2238875>

“Als er aanwijzingen bestaan dat de veiligheid of gezondheid van kinderen mogelijk in het gedrang komt én het door het lokaal bestuur georganiseerde toezicht onvoldoende is om te beslissen over de noodzaak van handhaving, kan het lokaal bestuur Zorginspectie verzoeken om een toezicht ter plaatse uit te voeren. Voor de toepassing van het tweede lid wordt onder Zorginspectie verstaan: Zorginspectie, als vermeld in artikel 4, §2, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 betreffende het Departement Zorg. Zorginspectie oefent haar toezicht uit overeenkomstig het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid. Het toezicht ter plaatse kan zowel aangekondigd als onaangekondigd plaatsvinden.”

linken met publieke dienstverlening, digitalisering en beleidsevaluatie om complexiteit en regel-druk te verminderen.

2.3.1 Monitoring: nood aan een robuust en breed kader

De SERV benadrukt expliciet het belang van een **uitgebreid en centraal monitoringskader** dat kwaliteit, toegankelijkheid, aanbod, gebruik en impact op kwetsbare gezinnen omvat. Dit moet verder gaan dan de financiële rapportering in het kader van de beleids- en beheerscyclus van de lokale en de provinciale besturen (BBC) en een rapportering over het aantal aangeboden plaatsen tijdens de verschillende opvangmomenten. De subsidiërende overheid moet, minstens in de eerste fase, sterk kunnen toezien op de besteding en de impact op het terrein en de lokale uitvoering van BOA om indien nodig de nieuwe regelgeving (tijdig) bij te sturen.

Het BVR¹⁶ voorziet nu dat lokale besturen het aanbod buitenschoolse activiteiten in de gemeente monitoren en daarvoor de aantallen voor het structureel aanbod¹⁷ en het occasioneel aanbod registreren. Dat is nodig maar onvoldoende.

De SERV ziet volgende uitbreidingen als noodzakelijk:

- Een degelijke monitoring moet **inzichten brengen in lokale verschillen en accenten**. Het gaat daarbij om het samenbrengen van gegevens om (1) de behoefte aan opvang (vraag-zijde) in te schatten via demografie, armoede en woonindicatoren, maar ook om (2) contextinformatie rond het beschikbare aanbod (aantal en type plaatsen, keuzes op de kwaliteitscriteria, tarifiering, geografische spreiding van de plaatsen, medewerkers, kenmerken van aanbieders en organisatoren van het structurele en occasionele aanbod, regierol van de lokale besturen en (3) een meting van de toegankelijkheid en het gebruik, detectie rond het bereik van kwetsbare gezinnen en kinderen met een zorgnood, ...
- Er is een **combinatie nodig van lokale data met centrale gegevens**, bijvoorbeeld uit de gemeentemonitor. Ze zijn complementair aan elkaar. Centrale data bieden een brede, ge-aggregeerde kijk, terwijl lokale data bijkomende specifieke, contextuele inzichten leveren. Zowel lokaal als centraal kan men hiermee aan de slag gaan.
- Het blijft nodig om periodiek (bv. op het einde van een gemeentelijke legislatuur) **de behoeften en voorkeuren van ouders te meten** om na te gaan of het aanbod nog voldoende tegemoetkomt aan hun behoeften en noden. Die meting moet lokaal gebeuren. Een kruising van de noden met het gerealiseerde aanbod zorgt voor nuttige inzichten voor het nieuwe lokaal bestuur voor de verdere vormgeving en bijsturing van het lokaal beleid.

¹⁶ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/organisatie-buitenschoolse-opvang-en-activiteiten-boa-wijziging-diverse-regelgeving>

¹⁷ Structureel aanbod: het erkend lokaal aanbod van buitenschoolse activiteiten, vermeld in artikel 4, eerste lid, 3°, van het voormelde decreet, dat structureel wordt georganiseerd en minimaal 200 openingsuren per jaar heeft. Wat niet tot het structureel aanbod behoort, behoort tot het occasioneel aanbod.

- **Monitoring mét opvolging van de voortgang is noodzakelijk.** De lokale besturen zullen tijd nodig hebben om dit aanbod evenwichtig vorm te geven en lokale aanbieders te stimuleren om het aanbod toegankelijk te organiseren. De verwachting is dus niet dat alles vanaf dag één in de plooi valt.

2.3.2 Generieke instrumenten voor meer efficiëntie

De administratieve impact van de nieuwe rolverdeling op lokale besturen en organisatoren moet efficiënt georganiseerd worden. De SERV stelt voor **generieke beleids- en rapporteringsmodellen** te ontwikkelen die de administratieve impact beperkt houden en tegelijk de nodige data opleveren voor monitoring en beleid. Die steunen op bredere aanbevelingen van de SERV over o.a. interoperabiliteit, Only Once, digitale ontzorging en toegankelijke publieke dienstverlening.

Essentiële actiepunten zijn hier:

- **Duidelijke datarichtlijnen** hanteren, zodat lokale besturen beter en uniformer kunnen rapporteren aan de Vlaamse overheid zonder dat dit een overmatige administratieve impact heeft op de lokale beleidsmedewerkers. Tegelijk leveren deze standaarden voordelen op voor uitwisseling tussen de lokale besturen zelf (bv. implementatie van goede kaders of praktijken van andere lokale besturen). Dit moet de lokale besturen verder ontzorgen, synergiën benutten en zorgen voor de opschaling van goede digitaliseringinitiatieven.
- **Een generiek beleids- en rapporteringsmodel dat steunt op gedigitaliseerde regelgeving.** Dat kan aansluiten bij bestaande initiatieven zoals het ecosysteem voor digitale vereenvoudiging, dat o.a. lokale besluiten als linked open data opstelt en gegevensuitwisseling tussen alle betrokken actoren faciliteert¹⁸. Op die manier zal het rapporteringsmodel samenwerking stimuleren tussen alle betrokken publieke, private en maatschappelijke actoren, met gezamenlijke standaarden en tools. Zo zal een schaalbaar en toekomstgericht systeem ontstaan dat lokale besturen ontzorgt, synergiën benut en maatschappelijke meerwaarde creëert voor gezinnen, ondernemingen en de lokale en centrale overheden zelf.
- **De koppeling van rapporteringsmodellen aan bestaande toepassingen.** Dat biedt dan voordelen voor zowel de ouders, de organisatoren, de lokale besturen én de Vlaamse overheid zelf. Hoewel de lokale besturen in principe vrij zijn om te kiezen of en hoe ze dit organiseren, loont het zeker om dit verder te onderzoeken. Verschillende opties staan open: van een (bestaand) technisch en inhoudelijk sterk model promoten tot vragen dat de gebruikte modellen aan een aantal technische vereisten voldoen zodat ze met elkaar kunnen communiceren en een bepaalde datastroom voor monitoring toelaten. Toekan¹⁹ kan bijvoorbeeld als bestaande toepassing in de verschillende opties nuttig zijn. Naast een verdere optimalisering en verspreiding van dit pilootproject dat ontwikkeld werd met de steun

¹⁸ Zie voor meer uitwerking [Inspiratienota Regelrecht Digitalisering en AI voor betere regelgeving](#), p. 12, 17

¹⁹ <https://www.vlaanderen.be/lokaal-bestuur/digitale-transformatie/gemeentehuis-van-de-toekomst/goedgekeurde-projecten/een-intergemeentelijk-zoek-en-reservatieplatform-dat-het-decreet-buitenschoolse-opvang-en-activiteiten-boua-digitaal-vormgeeft>

van de Vlaamse overheid kan het ook dienstig zijn om louter een aantal standaarden vast te leggen voor andere toepassingen rond aanbod, reservering, gebruiksvriendelijk voor de ouders en de organisatoren, betaling en opvolging van BOA. Voor de Vlaamse overheid ligt het voordeel ook minstens in het gebruik van open standaarden die integreerbaar en leesbaar zijn voor rapportering en monitoring rond aanbod, gebruik en toegankelijkheid als basis voor uitbreiding of bijsturing van beleid.

Bibliografie

- AGODI (2025), Eindrapport Doorgaande Lijn. Brussel. https://www.opgroeien.be/sites/default/files/documenten/eindrapport-project-doorgaande-lijn_eindversie---april-2025.pdf
- Boudry, C., Lambert, L., Ceulemans, A., Bracke, G. (2020), Onderzoeksrapport Buitenschoolse opvang & vrije tijd 'proefproject Sluizeken-Tolhuis-Ham (STH)'. <https://vbjk.be/storage/files/4594ef63-e9dc-43d9-ad65-713238d38766/rapport-opvang-en-vrije-tijd-op-maat-van-elk-kind-porefproject-sluizeken-tolhuis-ham.pdf>
- Claessens, K., Sebrechts, L. (2024), Recht op vrije tijd op de brug tussen jeugdhulp, jeugdwerk en andere vrijetijdsaanbieders. Onderzoek in opdracht van Agentschap Opgroeien en in samenwerking met Departement Cultuur, Jeugd & Media. AP Hogeschool. <https://www.jeugdhulp.be/sites/default/files/publications/onderzoeksrapport%20Recht%20op%20vrije%20tijd%20op%20de%20brug%20tussen%20jeugdhulp%20en%20jeugdwerk%20en%20andere%20vrijetijdsaanbieders.pdf>
- Daly, M. (eds.) (2025) Families, Welfare States and Resilience. Low-Resource Families Navigating Care, Employment and Welfare in Europe. <https://doi.org/10.4337/9781035346769.00016>
- De Veirman, J., Maelstaf, H., Dehertogh, B., Schraepen, B. (2017), Een onderzoek naar de vraagzijde van de buitenschoolse opvang en vrije tijd van kinderen in Gent. Een bevraging van ouders, kinderen en sleutelfiguren. https://www.vvsg.be/system/files/2024-11/20180308_DO_Onderzoeksrapport%20buitenschoolse%20opvang%20en%20vrije%20tijd%20Gent_DEF.pdf
- Demos (2023), Rapport 'VRIJ SPEL?! Reset de blik op vrijetijdsbeleid: kinderen en jongeren in armoede spelen mee'. https://demos.be/sites/default/files/rapport_vrij_spel_demosvzw.pdf
- Goffin, K., Valsamis, D., Carpentier, M., Faes, K., Verhaeghe, N. (2023), Onderzoek naar kinderopvang voor baby's en peuters en tewerkstelling in Vlaanderen. Onderzoek in het kader van het VI-ONA onderzoeksprogramma. Brussel. <https://www.opgroeien.be/sites/default/files/tool-documents/viona-project-gebruik-van-opvang-profiel-van-niet-gebruikers-en-link-tussen-opvang-en-tewerkstelling.pdf>
- Grondwettelijk Hof (2025), Grondwettelijk arrest nr. 72/2025. <https://www.const-court.be/public/n/2025/2025-072n.pdf>
- Kenniscentrum Kinderrechten KEKI (2023), Beleidsadvies. Armoede en het recht op vrije tijd. Een verkennend vooronderzoek. <https://ywikwltegexcglwnkmfm.supabase.co/storage/v1/object/public/content-attachments/5c34d856-c0e6-433f-887d-0b5780b0e431/0.37494916539727396.pdf>

Lambrechts, D., Declercq, A., Put, J. (2025). *Literatuuronderzoek naar effectieve handhavingsmaatregelen in de sectoren binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin*. Leuven: Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin https://cdn.nimbu.io/s/5s8z9pq/channelentries/jy1gtsi/files/1744355817372/2025_04_rapport_38_mjp_27_literatuuronderzoek_handhavingsmaatregelen.pdf?ytb65n7

Lenaers, S. & Zanoni, P. (2013). Buitenschoolse kinderopvang en vrijetijdsbesteding in Vlaanderen Gebruik en deelname, evaluatie, behoeften en attitudes. Universiteit Hasselt: SEIN Identity, Diversity & Inequality research. <https://www.opgroeien.be/sites/default/files/documenten/bko-en-vrijetijdsbesteding-in-vl2013.pdf>

REUsilience – Working papers <https://reusilience.eu/working-papers>

Robben, L., Marana, A., Spaas, C., Hermans, K. (2025). *Gezinnen in een financieel kwetsbare positie: Bevindingen uit de Gezinsenquête 2021*. Leuven: Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin https://cdn.nimbu.io/s/5s8z9pq/channelentries/uijoiwa/files/1763032628635/2025_13_rapport_47_swvg_ef_46_gezinsenquête.pdf?lxtjdnr

Robben, L., Van Lancker, W., Hermans, K. (2020). *De trajecten van kwetsbare gezinnen met jonge kinderen op zes levensdomeinen*. Leuven: Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin https://cdn.nimbu.io/s/5s8z9pq/channelentries/2p2fmbi/files/2020_17_Rapport_50_EF40_Trajecten_Kwetsbare_Gezinnen.pdf?mgv341g

SERV (2015), [Advies Conceptnota opvang en vrije tijd schoolkinderen](#) 12 oktober 2015.

SERV (2019), [Advies Organisatie BKO en afstemming buitenschoolse activiteiten](#) 1 april 2019

SERV (2021) [Advies Buitenschoolse opvang en activiteiten](#) 21 juni 2021

SERV (2021), [Advies wijzigingsdecreet organisatie buitenschoolse opvang](#) 20 september 2021

SERV (2023), [Advies interoperabiliteit](#) 23 oktober 2023

SERV (2025), [Advies regelrecht](#) 27 maart 2025

SERV (2025), [Advies Wijzigingsdecreet buitenschoolse opvang activiteiten](#) 25 augustus 2025

SERV (2025), [Inspiratienota Regelrecht Digitalisering en AI voor betere regelgeving](#) 10 november 2025

Smolders, C., Bombeeck, V., Verstraete, A., Voets, J., Verschuere, B. (2025). Onderzoek naar de organisatorische en financiële noden om op lokaal niveau de doelstellingen van het Decreet Buitenschoolse Opvang en Activiteiten te bereiken. Leuven: Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin https://cdn.nimbu.io/s/5s8z9pq/channelentries/mbkme8m/files/1763397869483/2025_14_rapport_48_ef_43_boa.pdf?r9u9qdw

Vlaamse Raad WVG (2025) Advies wijzigingsdecreet BOA

https://www.vlaamseraadwvg.be/sites/default/files/documenten/VlaamseRaad-WVG_20250829_wijzigingsdecreetBOA_ADV.pdf

Vlaamse Regering (2019). Decreet houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten van 03/05/2019, Art 11, <https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1031846&datum=&geannoteerd=false&print=false#H1094134>

VVSG, VWV & Gezinsbond (2024). Discussienota: Vlaamse investeringen in buitenschoolse opvang en activiteiten zijn nodig. Brussel: VVSG. <https://www.vvsg.be/media/12152/download>